

ISMJ 2016; 19(1): 63-76

دوماهنامه طب جنوب

پژوهشکده زیست-پزشکی خلیج فارس

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر

سال نوزدهم، شماره ۱، صفحه ۶۳-۷۶ (فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۵)

پیش‌بینی عضویت در گروه دانشجویان سیگاری و غیرسیگاری بر اساس سبک‌های مقابله‌ای، سلامت روانی و هیجان‌خواهی

سوران رجبی^{۱*}، سید بهمن دشتی‌نژاد^۱

^۱ گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه خلیج فارس

(دریافت مقاله: ۹۳/۱۰/۲۰- پذیرش مقاله: ۹۳/۱۲/۶)

چکیده

زمینه: هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی ارتباط سلامت روان، هیجان‌خواهی و سبک‌های مقابله با مصرف سیگار در دانشجویان پسر دانشگاه محقق اردبیلی می‌باشد.

مواد و روش‌ها: نمونه آماری تحقیق شامل ۳۱۲ نفر از دانشجویان پسر می‌باشد که به صورت تصادفی ساده از بین کلیه دانشجویان پسر دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ انتخاب شده‌اند. روش این پژوهش همبستگی بوده و برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، پرسشنامه سلامت روانی گلدبرگ، پرسشنامه هیجان‌خواهی آرنت و پرسشنامه سبک‌های مقابله‌ای فولکمن و لازاروس استفاده شده است. اطلاعات بعد از جمع‌آوری توسط نرم‌افزار آماری SPSS ویرایش ۲۰ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج مطالعه نشان داد که ۱۱۸ نفر (۳۷/۸ درصد) از نمونه‌ها سیگاری و ۱۹۴ نفر (۶۲/۲ درصد) غیرسیگاری می‌باشند. نتایج تحلیل ممیزی نشان داد که در بین متغیرهای موجود، جستجوی حمایت اجتماعی، گریز-اجتناب، شدت هیجان‌خواهی، مقابله رویارویی، جسمانی سازی علایم، مسئولیت‌پذیری و افسردگی می‌توانند عضویت در دو گروه دانشجویان پسر سیگاری و غیرسیگاری را پیش‌بینی کنند. جستجوی حمایت اجتماعی بالاترین نقش را در پیش‌بینی عضویت در گروه دانشجوی پسر سیگاری و غیرسیگاری نشان داد. نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که متغیرهای هیجان‌خواهی، سبک‌های مقابله و سلامت روان در گرایش دانشجویان پسر به مصرف سیگار مؤثر است.

واژگان کلیدی: سلامت روان، هیجان‌خواهی، سبک‌های مقابله‌ای، سیگاری.

* بوشهر، دانشگاه خلیج فارس، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه روان‌شناسی

مقدمه

بنا به تعریف سازمان بهداشت جهانی، استعمال سیگار عبارت است از بروز حالتی روانی و جسمانی که در نتیجه تأثیرات متقابل دارو و یا مواد مخدر و موجود زنده بر یکدیگر ایجاد می‌گردد و توسط واکنش‌های رفتاری و امثال آن مشخص می‌شود. استعمال دخانیات در واقع نوعی وابستگی روحی و روانی در فرد ایجاد کرده و پیامدهای بهداشتی مصرف آن در افراد مصرف کننده از اهمیت زیادی برخوردار است. به گونه‌ای که نتایج تحقیق زولینسکی (Zvolensky) و همکاران نشان داد که سطح اضطراب و افسردگی در افراد طلاق گرفته سیگاری بیشتر از طلاق گرفته‌های غیر سیگاری بود (۱). همچنین نشانه‌های سایکوتیک نظیر افسردگی و رفتارهای ضد اجتماعی در افراد سیگاری نسبت به دیگر افراد بیشتر دیده می‌شود (۲). باید ذکر نمود که مصرف سیگار باعث افزایش نشانه‌های اختلال روانی در افراد مصرف کننده می‌شود (۳). به طور کلی، استعمال سیگار یکی از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده سلامتی افراد می‌باشد (۴). بر طبق مطالعه مینو (۲۰۰۱)، بین مردان سیگاری و غیرسیگاری از نظر سلامت روان تفاوت معنی‌دار مشاهده نشد ولی این تفاوت در زنان معنی‌دار بود (۵). در مطالعه لاکسونن، راکونن و مارتیکائنن (Laaksonen, Rahkonen & Martikainen) (۲۰۰۶)، افراد غیر سیگاری خودشان را از نظر سلامت روانی و جسمی سالم‌تر از افراد سیگاری گزارش دادند (۶).

شواهد پژوهشی حاکی از آن است که بین کیفیت زندگی و سلامت روان با مصرف مواد ارتباط معناداری وجود دارد (۷). همچنین در پژوهش دیگری نیز نشان داده شد که دانشجویان سیگاری نسبت به دانشجویان غیرسیگاری سلامت روانی و نگرش

مذهبی پایین‌تری داشتند. همچنین مصرف سیگار با بسیاری از اختلالات روانی از جمله افسردگی رابطه دارد؛ به طوری که کسانی که سیگار بیشتری مصرف می‌کنند، میزان ابتلا به افسردگی در آن‌ها نیز بیشتر است (۸). عوامل مختلفی در گرایش افراد به مصرف سیگار وجود دارد که یکی از این عوامل خصوصیات شخصیتی آن‌ها می‌باشد. از جمله این خصوصیات شخصیتی هیجان‌خواهی (Sensation Seeking) می‌باشد. هیجان‌خواه‌ها، افرادی ماجراجو و برون‌گرا هستند، از تکرار و یکنواختی خسته و بیقرار می‌شوند و در جستجوی تجارب جدید، متنوع و هیجان‌انگیز هستند و گرایش‌های قوی‌تری برای ارائه‌ی پاسخ‌های سوگیری به محرک‌های تازه یا غیرمنتظره دارند، داوطلب هر آزمایش تازه و ناشناخته‌ای چون هیپنوتیزم، مراقبه و محرومیت حسی هستند و از داروهای گوناگون و غیرمجاز بیشتر استفاده می‌کنند (۹). در مورد وابستگی افراد هیجان‌خواه به نیکوتین می‌توان گفت که نیکوتین، مراکز برانگیختگی افراد هیجان‌خواه را تحریک می‌کند و این اثر باعث می‌شود که آن‌ها برانگیختگی بالایی را احساس کنند (۱۰). نتایج تحقیقات رابطه بین هیجان‌خواهی و مصرف سیگار را مثبت ارزیابی کرده‌اند (۱۸-۱۱). به علاوه بر طبق دیدگاه پتکار (Patkar) (۲۰۰۴)، رفتارهای تکانشگری (Impulsive) منجر می‌شود که افراد بیشتر به طرف مصرف مواد مخدر و سیگار کشیده شوند و میزان عودت (relapse) ترک آن‌ها به مراتب بیشتر از گروه‌های دیگر باشد (۱۹).

سبک مقابله‌ای (Style Coping) فرد یکی دیگر از مهم‌ترین عواملی است که در برخورد با چالش‌های زندگی نیز می‌تواند با سوء مصرف مواد در ارتباط

باشد. فولکمن (Folkman) (۱۹۸۶)، به دو نوع از سبک‌های مقابله‌ای اشاره نموده است که افراد برای مدیریت خواست‌های بیرونی و درونی و تعارضات بین آن‌ها در رویارویی با چالش‌های زندگی به کار می‌گیرند. این دو سبک مقابله‌ای شامل سبک مقابله‌ای مسأله مدار و سبک مقابله‌ای هیجان مدار می‌باشد. سبک‌های مقابله‌ای مسأله مدار عبارت از تلاش‌های شناختی و رفتاری برای تغییر دوره‌ی تنش مانند کمک‌طلبی از دوستان، افراد متخصص و غیره می‌باشد. در مقابل، در سبک مقابله‌ای هیجان مدار، فرد برای تغییر عامل تنش‌زا کوشش نمی‌کند، بلکه دنبال راه‌های مواجهه با پاسخ‌های هیجانی به تنش است (۲۰).

بر طبق دیدگاه سموعی و همکاران (۱۳۷۹)، الگوی مقابله‌ای معتادین بیشتر روش‌های غیر مؤثر (تفکر منفی، آرزومندانه، تفکر خرافی و روش‌های متمرکز بر هیجان مانند انکار، عدم درگیری ذهنی و رفتاری و استفاده از دارو و دخانیات) و برون‌ریزی عواطف بوده است (۲۱).

پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که روش‌های مقابله‌ای مورد استفاده مصرف‌کنندگان مواد، هیجان مدار می‌باشد و این، سبک مقابله‌ای کسانی است که سلامت روانی و سازگاری اجتماعی مناسبی ندارند (۲۲). محمدی و همکاران (۱۳۸۵)، در مطالعه‌ای نشان دادند که مهارت‌های مشکل مدار نسبت به سایر متغیرهای فردی بیشترین میزان پیش‌بینی‌کنندگی را برای تاب‌آوری افراد در معرض خطر سوء مصرف مواد مخدر دارد (۲۳). کوپر (Cooper) و همکاران (۱۹۹۲)، نیز دریافتند مردها زمانی که از مصرف الکل انتظار پیامدهای مثبت بالایی داشتند، میزان مصرف بیشتری داشتند و سبک مقابله‌ای آن‌ها نیز مبتنی بر راهبردهای مقابله‌ای اجتناب و برخی روش‌های

متمرکز بر هیجان بود. ولی در زنان این تعامل وجود نداشت (۲۴). در پژوهش دیگری صالحی و همکاران (۱۳۹۲)، به بررسی ارتباط بین مؤلفه‌های شخصیتی و راهبردهای مقابله‌ای با مصرف سیگار پرداختند، یافته‌های پژوهش آنان نشان داد که بین مصرف سیگار و استفاده از سبک مقابله‌ای هیجان مدار رابطه مثبت و معناداری وجود دارد (۲۰). در مطالعه مک‌کی، هینسون و وال (McKee & Hinson & Wall) (۱۹۹۸)، سبک مقابله کلی فرد بیشتر از متغیرهای دیگر پیش‌بینی‌کننده رفتار اعتیاد شناخته شد (۲۵).

از آنجایی که قشر تحصیل‌کرده یکی از مهم‌ترین و اصلی‌ترین ارکان جهت دهی به فرآیند و روند حرکتی هر جامعه‌ای محسوب می‌گردند و از طرفی دوران جوانی به دلیل ویژگی‌های خاص جسمانی و روانی، از پرخطرترین دوره‌های تمایل به مصرف دخانیات محسوب می‌شود. بنابراین پرداختن به مصرف سیگار در دانشجویان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، زیرا دانشجویان نقش الگوی برای سایر جوانان دارند و سیگارکشیدن آن‌ها نیز شاخص مفیدی از مصرف سیگار توسط جوانان است (۲۰). از طرف دیگر با توجه به اینکه در تحقیقات قبلی هر کدام به ارتباط یکی از متغیرهای این تحقیق پرداخته‌اند و سهم آن‌ها در مقایسه با هم مشخص نشده لذا هدف این مطالعه تعیین میزان شیوع مصرف سیگار در دانشجویان پسر دانشگاه محقق اردبیلی و عوامل مرتبط با مصرف سیگار می‌باشد تا بر پایه نتایج این تحقیق پیشنهادات کاربردی ارائه نمود.

مواد و روش‌ها

روش پژوهش حاضر همبستگی بوده است. جامعه آماری این مطالعه را دانشجویان پسر دانشگاه محقق

اردیبهشتی در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تشکیل می‌دهد. با توجه به اینکه در تحقیقات همبستگی حجم نمونه حداقل ۵۰ نفر کفایت می‌کند (۲۵)، در مطالعه حاضر با توجه به فرمول کوکران و جهت افزایش اعتبار نتایج نمونه ۳۲۰ نفر دانشجوی پسر به شیوه نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. به این نحو که کلیه اتاق‌های خوابگاه‌های پسرانه کدگذاری شدند و سپس با فرض ۴ نفر در هر اتاق (بر اساس آمار امور رفاهی)، تعداد ۸۰ اتاق به تصادف انتخاب شدند و با مراجعه به هر اتاق، پرسشنامه‌های سلامت روانی گلدبرگ، آزمون هیجان‌خواهی آرنت، پرسشنامه راه‌های مقابله‌ای فولکمن و لازاروس (Lazarus) و پرسشنامه محقق ساخته صرفاً در اختیار ۴ نفر از دانشجویان هر اتاق قرار می‌گرفت. در صورتی که هنگام مراجعه دانشجویان یک اتاق حضور نداشتند، اتاق مجاور انتخاب می‌شد. از تعداد ۳۲۰ دانشجوی انتخاب شده، ۸ نفر به دلیل عدم بازگشت پرسشنامه‌ها، از مطالعه خارج شدند.

ابزار مورد استفاده در مطالعه حاضر شامل چهار بخش بود. بخش اول، پرسشنامه محقق ساخته بود که متغیرهای سن، رشته تحصیلی، معدل ترم گذشته، مصرف سیگار و میزان و تعداد دفعات مصرف آن در روز و ماه را مورد بررسی قرار می‌داد. بخش دوم، پرسشنامه سلامت روان گلدبرگ (Goldberg's General Health Questionnaire) بود. این پرسشنامه ۲۸ ماده دارد که توسط گلدبرگ و هیلر (Goldberg & Hiller) (۱۹۷۹، نقل از غفاری، ۱۳۸۴) ساخته شده و دارای چهار خرده مقیاس علایم جسمانی، اضطراب، افسردگی و اختلال در عملکرد اجتماعی است. ضریب پایایی این پرسشنامه در هر یک از خرده مقیاس‌ها با

روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۹۱، ۰/۷۵، ۰/۸۸ ($P < ۰/۰۰۱$) و پایایی بازآزمایی ۰/۸۵ گزارش شده است (۹). پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۴ به دست آمد. بخش سوم، مقیاس هیجان‌خواهی آرنت می‌باشد که دارای ۲۰ ماده است پایایی درونی کل مقیاس توسط آرنت (۱۹۹۳) ۰/۷۰ بوده، اما پایایی خرده مقیاس شدت ۰/۶۴ و خرده مقیاس تازگی ۰/۵۰ گزارش شده است. پوروفائی و همکاران (۱۳۷۶) بین این مقیاس و مقیاس زاکرمن (Zuckerman) همبستگی ۰/۵۰ به دست آوردند (۲۶). پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۲ به دست آمد. بخش چهارم ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه سبک‌های مقابله‌ای فولکمن و لازاروس است که از چک لیست راه‌های مقابله مشتق شده است و فرآیندهای مقابله را اندازه می‌گیرد. این پرسشنامه شامل ۶۵ ماده است که ۸ روش مقابله‌ای مسئله مدار و هیجان مدار را اندازه‌گیری می‌کند. این خرده مقیاس‌ها شامل جستجوی حمایت اجتماعی (Seeking Social Support)، دوری‌گزینی (tancingDis)، مقابله رویارویی (Confronting Coping)، مسئولیت‌پذیری (Accepting Responsibility)، باز ارزیابی مثبت (positive reappraisal)، خویش‌داری (self-controlling)، حل مدبرانه مسئله (plentiful problem solving) و گریز-اجتناب (Escape-Avoidance) است. لازاروس و فولکمن (۱۹۸۴)، ضریب همسانی درونی ۰/۷۹ تا ۰/۶۶ را برای هر یک از روش‌های مقابله‌ای گزارش کرده‌اند (۲۷). این پرسشنامه در سال ۱۳۷۳ توسط دژکام و همکاران ترجمه و مورد بررسی قرار گرفته است. در

بیشترین میزان مصرف سیگار در دانشجویان ۲۱ ساله با ۲۳/۱ درصد و کمترین میزان مصرف یعنی عدم مصرف سیگار در دانشجویان پسر ۱۹ ساله بود.

نتایج تحلیل ممیز نشان داد که با توجه به ویلکز لامبدای (Wilks lambda) معادله ۰/۶۳ و کای اسکور ۸۳/۴۰ که در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار است معادله کارآمد می‌باشد. طبق نتایج به‌دست آمده متغیرهای جستجوی حمایت اجتماعی، گریز-اجتناب، شدت هیجان‌خواهی (Severity of Sensation Seeking)، مقابله رویارویی، جسمانی سازی علائم (Somatic Symptoms size)، مسئولیت‌پذیری و افسردگی برای دو گروه دانشجویان سیگاری و غیرسیگاری در سطح معنی‌دار ($P < 0/001$) وارد معادله شدند و متغیرهای تازگی هیجان‌خواهی، حل‌مدبرانه مسأله، باز ارزیابی مثبت، دوری‌گزینی، خویشن‌داری، اضطراب و اختلال در عملکرد اجتماعی از معادله خارج شدند. نتایج تحلیل ممیز نشان داد که در بین متغیرهای موجود در پژوهش، تنها متغیرهای وارد شده در معادله (جستجوی حمایت اجتماعی، گریز-اجتناب، شدت هیجان‌خواهی، مقابله رویارویی، جسمانی سازی علائم، مسئولیت‌پذیری و افسردگی) می‌توانند عضویت در گروه دانشجویان سیگاری و غیر سیگاری را به بهترین نحو پیش‌بینی کنند و سایر متغیرها قادر به پیش‌بینی عضویت گروهی نیستند (جدول ۱).

در تحلیل داده‌ها، پیش‌بینی عضویت در گروه دانشجویان سیگاری و غیرسیگاری (بر اساس نقطه برش ۱ برای افراد سیگاری و ۲ برای افراد غیرسیگاری) روی متغیرهای معنی‌دار (جستجوی حمایت اجتماعی، گریز-اجتناب، شدت هیجان‌خواهی، مقابله رویارویی، جسمانی سازی علائم، مسئولیت‌پذیری و افسردگی) معادله‌ای به‌دست می‌دهد که حداکثر تمایز را بین گروه‌های مورد

پژوهش دژکام و همکاران ضریب آلفای کرونباخ ۰/۶۱ تا ۰/۷۹ گزارش شده است. ضریب همبستگی بین مقیاس‌های این پرسشنامه از ۰/۰۱ تا ۰/۳۹ گزارش شده است (۲۸). پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۷ به‌دست آمد.

بعد از جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS (SPSS Inc، USA، Il، Chicago) ویرایش ۲۰ انجام و با توجه به دو ارزشی بودن متغیر مصرف سیگار، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل ممیز استفاده شد.

یافته‌ها

دامنه‌ی سنی دانشجویان شرکت‌کننده در این مطالعه ۱۹ تا ۲۸ سال با میانگین و انحراف معیار $21/95 \pm 1/77$ بود. ۴۷/۸ درصد (۱۴۹ نفر) نمونه‌ها در دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۹/۹ درصد (۳۱ نفر) در دانشکده فنی، ۲۲/۱ درصد (۶۹ نفر) در دانشکده علوم پایه و ۱۵/۴ درصد (۴۸ نفر) در دانشکده کشاورزی مشغول به تحصیل بودند. از مجموع ۳۱۲ نفر دانشجوی پسر انتخاب شده، ۱۱۸ نفر (۳۷/۸ درصد) سیگاری و ۱۹۴ نفر (۶۲/۲ درصد) غیرسیگاری می‌باشند. از مجموع ۱۱۸ نفر دانشجوی سیگاری ۶۴ نفر (۵۴/۲ درصد) روزانه زیر پنج نخ سیگار مصرف می‌کردند، ۳۲ نفر (۲۷/۱ درصد) روزانه پنج تا ده نخ، ۱۸ نفر (۱۵/۳ درصد) ده تا پانزده نخ و ۲ نفر (۱/۷ درصد) روزانه بالای پانزده نخ سیگار مصرف می‌کردند، ۲ نفر (۱/۷ درصد) از پاسخگویی به این سؤال خودداری نمودند. همچنین ۱۸ نفر (۱۵/۳ درصد) کمتر از یک‌ماه سیگار مصرف می‌کردند و ۹۷ نفر (۸۲/۲ درصد) به مدت بیشتر از یک‌ماه سیگار مصرف می‌کردند. همچنین با توجه به طیف سنی ۱۹ تا ۲۸ سال،

نظر ایجاد می‌کند. جهت روشن شدن نتایج به دست آمده، از ضرایب استاندارد شده تابع ممیز استفاده گردیده است (جدول ۲).

جدول ۱) برآورد آماره‌های تحلیل ممیز متغیرهای وارد شده در معادله

گام	متغیرهای وارد شده	میانگین گروه سیگاری	انحراف معیار	میانگین گروه غیرسیگاری	انحراف معیار	ویلکز f	سطح معنی‌داری
۱	جستجوی حمایت اجتماعی	۱۳/۰۸	۳/۴۴	۱۶/۳۳	۳/۸۶	۳۹/۰۲	۰/۰۰۰
۲	گریز-اجتناب	۲۰/۹۰	۲/۷۴	۱۹/۱۶	۳/۳۶	۱۲/۰۷	۰/۰۰۱
۳	شدت هیجان خواهی	۱۸/۲۵	۴/۳۴	۱۶/۴۵	۴/۰۰	۷/۷۴	۰/۰۰۶
۴	مقابله رویارویی	۱۸/۰۸	۲/۶۴	۱۷/۰۸	۲/۶۹	۶/۹۹	۰/۰۰۹
۵	جسمانی سازی علایم	۶/۳۷	۵/۰۴	۴/۸۷	۳/۴۴	۶/۲۵	۰/۰۱۳
۶	مسئولیت پذیری	۹/۲۵	۲/۵۲	۱۰/۱۰	۲/۱۷	۶/۲۱	۰/۰۱۴
۷	افسردگی	۵/۳۳	۵/۰۸	۳/۸۳	۴/۸۵	۴/۳۶	۰/۰۰۳

جدول ۲) برآورد ضرایب استاندارد شده تابع ممیز برای متغیرهای وارد شده در معادله

متغیرها	ضرایب متغیرها در تابع ممیز	مرکز ثقل داده‌ها
جستجوی حمایت اجتماعی	۰/۷۲	
گریز-اجتناب	-۰/۶۶	گروه دانشجویان غیر سیگاری
شدت هیجان خواهی	-۰/۲۰	گروه دانشجویان سیگاری
مقابله رویارویی	-۰/۲۴	۰/۵۸
جسمانی سازی علایم	-۰/۲۹	-۰/۹۷
مسئولیت پذیری	۰/۳۴	
افسردگی	-۰/۲۸	

۸۰/۲ درصد از نمونه گروه بندی شده، درست طبقه بندی شده است.

با توجه به نتایج به دست آمده، به ترتیب اهمیت متغیرهای جستجوی حمایت اجتماعی، گریز-اجتناب، مسئولیت پذیری، جسمانی سازی علایم، افسردگی، مقابله رویارویی، و شدت هیجان خواهی نقش معناداری در پیش بینی سیگاری و غیرسیگاری بودن دانشجویان دارند. در این تحقیق، جستجوی

حمایت اجتماعی بالاترین نقش را در پیش بینی عضویت در گروه دانشجوی سیگاری و غیرسیگاری نشان می‌دهد. همچنین نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که در ۷۴ درصد موارد عضویت گروه‌ها به درستی انجام گرفته است.

جدول ۳) جدول فراوانی و درصد جمعیت پیش بینی عضویت گروهی

کل	پیش بینی عضویت گروهی		گروه	شاخص
	صحيح	غلط		
۱۱۸	۶۹	۴۹	گروه سیگاری	فراوانی
۱۹۴	۳۱	۱۶۳	گروه غیرسیگاری	
۱۰۰	۵۸/۵	۴۱/۵	گروه سیگاری	درصد
۱۰۰	۱۶/۰	۸۴/۰	گروه غیرسیگاری	

۷۴ درصد موارد، عضویت در دو گروه به درستی طبقه بندی شده است

بحث

هدف این تحقیق، تعیین میزان شیوع مصرف سیگار در دانشجویان پسر دانشگاه محقق اردبیلی و عوامل مرتبط با مصرف سیگار می‌باشد.

نتایج نشان داد که جستجوی حمایت اجتماعی، گریز-اجتناب، شدت هیجان‌خواهی، مقابله رویارویی، جسمانی سازی علایم، مسئولیت‌پذیری و افسردگی می‌توانند عضویت در دو گروه دانشجویان سیگاری و غیرسیگاری را به بهترین نحو پیش‌بینی کنند و سایر متغیرها یعنی تازگی هیجان‌خواهی، حل‌مدبرانه مسأله، باز ارزیابی مثبت، دوری‌گزینی، خویش‌ن‌داری، اضطراب، و اختلال در عملکرد اجتماعی قادر به پیش‌بینی عضویت گروهی نیستند.

در مطالعه فوق جستجوی حمایت اجتماعی بالاترین نقش را در پیش‌بینی عضویت در دو گروه دانشجوی سیگاری و غیرسیگاری نشان داد. همچنین تأثیر خرده‌مقیاس‌های (مسئولیت‌پذیری، گریز، اجتناب و مقابله رویارویی) نیز در پیش‌بینی عضویت گروه دانشجوی سیگاری/ غیرسیگاری معنی‌دار بود. مصرف مواد یکی از شیوه‌های جبران کمبودهای درونی افراد فاقد حمایت اجتماعی (دل‌بستگی) می‌باشد. معمولاً افراد دارای سبک دل‌بستگی ایمن از جلب حمایت اجتماعی برای مقابله با استرس‌های هیجانی استفاده می‌کنند، در حالی که اشخاص با سبک دل‌بستگی ناپایمن از روش‌های دیگری مانند سوء مصرف مواد، دارو و یا الکل برای مقابله با موقعیت‌های دشوار استفاده می‌کنند (۲۹). این یافته‌ها، در تأیید دیدگاه لازاروس و فولکمن (۱۹۸۴) است. آنان باور دارند که فرد در رویارویی با کمبودهای درونی و یا فشار روانی شدید با دو منبع استرس روبروست: نخست خود موقعیت

استرس‌آمیز که ممکن است زندگی فرد و سلامتی وی را تهدید کند و باعث کاهش مراقبت فردی شود و دوم، واکنش فرد به این موقعیت ممکن است به همان اندازه نیز تهدید کننده باشد. اضطراب شدید، آشفتگی و ناامیدی می‌تواند کنترل بر رفتار فرد را کاهش دهد و همچنین از توانایی وی برای حل مسأله بکاهد (۳۰). بر طبق دیدگاه لازاروس و فولکمن (۱۹۸۴)، مقابله به‌عنوان کوشش‌هایی شناختی و رفتاری به منظور افزایش تطابق فرد با محیط و یا تلاش‌هایی برای پیشگیری از پیامدهای منفی شرایط فشارزا توصیف شده است. بنابراین اگر این تلاش‌های مقابله‌ای از نوع مؤثر، با کفایت و سازگارانه باشد، استرس کمتر فشارزا تلقی می‌شود و واکنش نسبت به آن نیز در راستای کاهش پیامدهای منفی آن است. اگر سبک یا الگوی مقابله، ناسازگارانه و ناکافی باشد نه تنها استرس را کنترل نمی‌کند بلکه خود این واکنش منبع فشار به شمار آمده و شرایط را بدتر می‌کند (۲۷). بنابراین در این مطالعه جستجوی حمایت اجتماعی که توصیف کننده تلاش‌هایی است که در جستجوی حمایت اطلاعاتی و هیجانی هستند و مسئولیت‌پذیری که اشاره به پذیرش نقش خویش در مشکل دارد که همواره با تلاش در جهت قرار دادن هر چیز در جای درست همراه است. عنوان تلاش‌های مقابله‌ای از نوع مؤثر، باکفایت و سازگارانه با ضریب مثبت در افراد غیرسیگاری بالاتر بود و گریز اجتناب که توصیف کننده تفکر آرزویی و تلاش‌های رفتاری جهت گریز یا اجتناب از مشکل است و مقابله رویارویی که توصیف کننده تلاش‌های پرخاشگرانه جهت تغییر موقعیت بوده و درجاتی از خصومت و خطرطلبی را ارائه می‌دهد.

در همین راستا، پژوهش صالحی و همکاران (۱۳۹۲)، بیانگر این مسأله می‌باشد که افراد سیگاری و همین‌طور معتادان از راهبردهای مقابله‌ای حل مسأله مدار و ارزیابی شناختی کمتر برخوردار بوده و حمایت اجتماعی کمتری را احساس کرده و از راهبردهای مقابله‌ای جسمانی کردن و هیجان مدار استفاده بیشتری می‌کنند (۲۰). بنابراین در این زمینه می‌بایست ذکر نمود که به نظر می‌رسد عوامل تداوم بخش مصرف مواد نتیجه کژکاری شناختی و هیجانی است (۲۲).

همچنین همراستا با این یافته‌ها می‌توان گفت که احتمالاً جستجوی حمایت اجتماعی هنگام مواجهه با استرس‌های هیجانی در افراد، فرایند خطر ابتلا به سوء مصرف مواد را کاهش می‌دهد به گونه‌ای که اگر فرد از حمایت اجتماعی مناسب برخوردار باشد، توانایی مقابله با مشکلات و مصرف نکردن مواد را خواهد داشت (۳۱). تنظیم شناختی هیجان نقش برجسته‌ای در آسیب‌شناسی روانی افراد وابسته به مواد ایفا می‌کند (۳۲). هیجان منفی به‌طور مستقیم باعث فعال‌سازی راهبردهای تنظیم هیجان نمی‌شود، بلکه به شیوه غیرمستقیم و از طریق تأثیرگذاری بر باورهای مرتبط با مواد و فعال‌سازی راهبردهای مقابله‌ای منجر می‌شود. یکی از دلایل آن می‌تواند این باشد که سبک‌های مقابله‌ای فرد معمولاً تثبیت شده است و قبل از این که فرد هر نوع هیجان منفی را تجربه کند، شیوه مقابله با آن را آموخته است که در موقع بروز هیجان از آن استفاده می‌کند (۱۲). علاوه بر این، گاهی افراد برای کاهش و تنظیم هیجانات خود از راهبردهایی همچون وابستگی به مواد، اجتناب و غیره استفاده می‌کنند و به دلیل استفاده از راهبردهای مقابله‌ای نامناسب، اختلالات روانی حفظ می‌شوند (۱۳، ۳۳ و ۳۴).

یافته‌های پژوهش حاضر همچنین همسو با یافته‌های مک کی (McKee) و همکاران (۱۹۹۸) است. پژوهش‌های آنان نشان داد که برخی از روش‌های مقابله‌ای معتادان به الکل و مواد، مانند عدم درگیری رفتاری، استفاده از الکل و مواد به منظور پرهیز از درگیری با مسئله و انکار واقعیت، با افزایش میزان مصرف الکل ارتباط معنی‌دار دارد. نکته جالب در بررسی نامبردگان این بود که هیچ عاملی همانند سبک مقابله‌ای نمی‌توانست فراوانی و میزان مصرف را پیش‌بینی نماید (۳۵)، یافته‌ای که با نتایج تحقیق حاضر که نشان داد جستجوی حمایت اجتماعی (به عنوان یکی از زیر مقیاس‌های سبک‌های مقابله‌ای) بالاترین نقش را در پیش‌بینی مصرف سیگار دارد، همخوان است.

عامل بعدی مؤثر بر مصرف سیگار در دانشجویان، بالا بودن شدت هیجان خواهی در افراد سیگاری بود. یافته به‌دست آمده در پژوهش حاضر با یافته‌های حاصل از پژوهش‌های کومیو (Comeau) و همکاران (۱۱)، خانجانی و همکاران (۱۵)، هامپسون، آندروز و بارکلی (Hampson, Andrews & Barkley) (۱۶) و چندین پژوهش مطرح شده دیگر همخوان می‌باشد.

به‌طور نمونه، در مطالعه‌ای نشان داده شد که بین سطح هیجان‌خواهی، راهبردهای مقابله‌ای و میزان آسیب‌پذیری در برابر استرس در بین معتادان تحت درمان نگهدارنده با متادون و افراد سالم تفاوت وجود دارد؛ بدین معنی که سطح هیجان‌خواهی و میزان آسیب‌پذیری در برابر استرس، پیش‌بینی کننده نوع راهبرد مقابله‌ای و نوع ماده مصرفی معتادان می‌باشد (۳۶). همچنین باید مطرح نمود که بر اساس یافته‌های پژوهش‌های دیگر، خودکارآمدی، راهبردهای مقابله‌ای هیجان‌مدار و راهبردهای مقابله‌ای مسأله مدار با استعداد سوء مصرف مواد در دانشجویان رابطه دارد؛

بدین معنا که افرادی که از خودکارآمدی بالاتری برخوردار هستند و سبک مقابله‌ای آنان با رویدادها مسئله مدار است تا هیجان مدار، توانایی بیشتری برای مقاومت در برابر مشکلات و مصرف مواد دارند (۲۲). نتایج تحقیقات چندین پژوهشگر (۳۷-۴۰) نیز نشان می‌دهد که بین هیجان‌خواهی، مصرف سیگار و وابستگی به نیکوتین همبستگی معنی‌دار وجود دارد. در مورد وابستگی افراد هیجان‌خواه به نیکوتین می‌توان گفت که نیکوتین مراکز برانگیختگی افراد هیجان‌خواه را تحریک می‌کند و این اثر باعث می‌شود که آن‌ها برانگیختگی بالایی را احساس کنند (۱۰).

نتایج فراتحلیلی رث و پترمن (Roth & Peterman) (۲۰۰۳) نشان می‌دهد که رابطه بین مصرف غیرقانونی مواد مخدر و سیگار با هیجان‌خواهی و مؤلفه شدت هیجان‌خواهی مثبت می‌باشد (۱۷). بر طبق دیدگاه ایلن و همکاران (۱۹۹۸) به نقل از پتری (Petry) (۱۸)، کسانی که مواد مخدر و سیگار را به صورت غیرقانونی مصرف می‌کنند سطح نمرات آنان در متغیر هیجان‌خواهی و مؤلفه تازگی هیجان‌خواهی به مراتب بالاتر از گروه آزمایش می‌باشد. در تبیین یافته حاضر همسو با مطالعات گذشته، می‌توان گفت افراد دارای تحمل آشفتگی پایین، اولاً هیجان را غیرقابل تحمل می‌دانند و نمی‌توانند به آشفتگی و پریشانی شخصی خود رسیدگی نمایند. ثانیاً این افراد وجود هیجان را نمی‌پذیرند و از وجود آن احساس شرم و آشفتگی می‌کنند زیرا که توان مقابله با هیجان‌ات خود را ندارند (۴۱). همچنین باید مطرح نمود که افراد هیجان‌خواه با افراد مختلفی معاشرت می‌کنند، نه به دلیل آنکه بر دیگران تأثیر بگذارند، بلکه به دلیل آنکه دنبال تحریک هستند و مصرف مواد دخانیاتی از جمله تحریک‌کننده‌ها هستند

(۴۲). تأثیری که سیگار همانند دیگر داروهای اعتیادآور بر دستگاه فعال‌ساز هوشیاری (RAS) دارد باعث افزایش فعالیت دستگاه فعال‌ساز هوشیاری می‌گردد. با افزایش فعالیت دستگاه فعال‌ساز هوشیاری میزان برانگیختگی و تحرک بدن بالا می‌رود

از آنجا که یکی از ویژگی‌های بارز افراد هیجان‌خواه علاقه به برانگیختگی و تحرک بالا می‌باشد. در واقع تأثیر همین عامل است که باعث گرایش افراد هیجان‌خواه به مصرف سیگار یا دیگر داروهای اعتیادآور می‌شود. همچنین می‌توان گفت که این افراد به دلیل هیجان‌خواهی بالا تحریک دائمی مغز را ترجیح می‌دهند و تحریک سریع به وسیله این مواد صورت می‌گیرد. یک دلیل دیگر برای تبیین این یافته که افراد هیجان‌خواه، مواد را تحریک‌کننده و تقویت‌کننده می‌یابند این امر می‌باشد که سطح پایین آنزیم مونوآمین اکسیداز به آن‌ها اجازه می‌دهد تا در مقایسه با کسانی که میزان این آنزیم در آن‌ها بالاست، سطح بیشتری از تأثیر را تجربه کنند (۴۳).

این مطالعه نشان داد که افسردگی و جسمانی‌سازی علایم به‌عنوان ابعاد سلامت روان در پیش‌بینی عضویت در گروه سیگاری یا غیر سیگاری تأثیر معنی‌دار دارند. به طوری که افراد سیگاری از افسردگی و جسمانی‌سازی علایم بالاتری برخوردارند. این یافته با یافته‌های حاصل از پژوهش‌های متعدد (۱)، ۲، ۴۴ و (۴۵). همخوان می‌باشد.

صمیمی و ولی‌زاده (۱۳۸۶)، در مطالعه خود نشان دادند که مصرف سیگار با سلامت عمومی در دانشجویان همبستگی معنی‌داری دارد (۴۵). مطالعه‌ی کیلام (Kellam) (۱۹۸۰) نشان داد که نشانه‌های سایکوتیک نظیر افسردگی و رفتارهای ضد اجتماعی در افراد سیگاری نسبت به دیگر افراد بیشتر می‌باشد

نیست. این ناهمخوانی شاید به این علت باشد که نمونه آماری مطالعه مینو (۲۰۰۱) از نظر سن، شغل، سطح تحصیلات و سایر عوامل جمعیت شناختی با نمونه آماری مطالعه حاضر تفاوت داشته است.

از مهم‌ترین محدودیت‌های تحقیق حاضر می‌توان به تک جنسیتی بودن نمونه مورد مطالعه (فقط پسران) اشاره نمود. همچنین با توجه به ماهیت متفاوت زندگی در خوابگاه‌های دانشجویی در مقایسه با محیط بیرون از خوابگاه، در تعمیم نتایج این تحقیق به سایر دانشجویان محدودیت وجود دارد. همچنین پیش‌بینی عضویت گروهی صرفاً بر اساس چندین متغیر روان‌شناختی بوده است و نقش سایر علل روانی-خانوادگی و اجتماعی در گرایش به مصرف سیگار بررسی نشده است.

پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آتی، کلیه دانشجویان و نقش سایر متغیرها از قبیل سبک‌های دلبستگی، سرسختی روانی، ویژگی‌های شخصیتی، عوامل روانی-خانوادگی و اجتماعی در پیش‌بینی گرایش به مصرف سیگار و دخانیات مورد بررسی قرار گیرد.

بالا بردن سطح بهداشت روان در محیط‌های آموزشی می‌تواند نقش مهمی در پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر ایفاء نماید. در همین راستا، روش درمانی و اصلاح رفتار که برای این افراد توصیه می‌شود روش‌های آموزش مبتنی بر حل مسئله است تا آن‌ها به جای شیوه پیشین خود که مصرف مواد است روش‌ها و شیوه‌های کارآمدتر را بیاموزند و جایگزین واکنش‌های کلیشه‌ای (مصرف سیگار) نمایند (۴۸). بی‌شک تغییر منبع استرس و یا برطرف نمودن آن از عهده متخصصان علوم رفتاری خارج است اما تغییر و تقویت شیوه‌های مقابله‌ای افراد به عنوان منابع درونی در توان درمانگران می‌باشد.

(۲). زولینشکی و همکاران (۲۰۰۵)، نیز در پژوهش خود نشان دادند که سطح اضطراب و افسردگی در افراد طلاق گرفته سیگاری بیشتر از طلاق گرفته‌های غیرسیگاری است (۱). مطالعه چانگ (Chang) (۲۰۰۵)، نیز بیانگر تأثیر مصرف سیگار در افزایش نشانه‌های اختلال روانی در افراد مصرف کننده بود (۳). همچنین مطالعه لاکسونن (۲۰۰۶)، نشان داد افراد غیرسیگاری خودشان را از نظر سلامت روانی و جسمی سالم‌تر از افراد سیگاری گزارش نمودند (۶). همخوان با یافته حاضر در پژوهش سوه (Suh) و همکاران (۲۰۰۸)، نشان داده شده است که مصرف سیگار با بسیاری از اختلالات روانی از جمله افسردگی رابطه دارد، به طوری که کسانی که سیگار بیشتری مصرف می‌کنند، میزان ابتلا به افسردگی در آن‌ها بیشتر بوده است (۴۶). همچنین در پژوهش علیمزادی و همکاران (۱۳۹۰) نوعی حمایت اصولی از ارتباط بین مصرف مواد و توسعه علائم آسیب شناختی از جمله اضطراب و فشار روحی که سلامت روان را به خطر می‌اندازند، در افراد مصرف‌کننده مواد وجود دارد (۴۷). در تبیین یافته مطالعه حاضر می‌توان ذکر نمود که افراد سیگاری بیشتر دچار بیماری‌های روانی می‌شوند (۱۲). همچنین می‌بایست مطرح نمود که گرچه سیگار کشیدن در کوتاه مدت به عنوان یک راهبرد سازگارانه جهت تنظیم هیجان می‌باشد، اما در دراز مدت به خاطر وابستگی ایجاد شده و عاطفه منفی مرتبط با آن، منشأ اختلالات روانی است (۴۴).

بنابراین می‌توان پایین بودن سلامت روان در دانشجویان سیگاری را به عنوان یکی از عوامل مهم در این زمینه توجیه نمود. این یافته با مطالعه مینو (۲۰۰۱) که نشان می‌دهد بین مردان سیگاری و غیرسیگاری از نظر سلامت روان تفاوت معنی‌دار وجود ندارد (۵)، همخوان

آموزشی با هدف افزایش مهارت‌های حمایتی و مراقبتی در روابط خانوادگی، توان مقابله‌ای، مهارت‌های خود مراقبتی، خود تنظیم‌گری، سلامت روانی و مهارت‌های هیجانی و مدیریت هیجان و رفتار به نوجوانان و جوانان پیشنهاد می‌شود.

از این رو پیشنهاد می‌شود روش‌های آموزش مهارت‌های مقابله‌ای در طرح‌های درمانی در راستای کارآمد کردن سبک مقابله‌ای آسیب دیده، ارتقاء سلامت روان و متعادل نمودن هیجان‌خواهی افراد سیگاری گنجانده شود. همچنین تهیه بسته‌های

References:

- Zvolensky MJ, Baker K, Yartz AR, et al. Mental health professionals with a specialty in anxiety disorders: Knowledge, training, and perceived competence in smoking cessation practices. *Cogn Behav Practice* 2005; 12: 312-318.
- Kellam SG, Ensminger ME, Simon MB. Mental health in first grade and teenage drug, alcohol, and cigarette use. *J Drug Alc Depend* 1980; 5: 273-304.
- Chang G, Sherritt L, Knight JR. Adolescent cigarette smoking and mental health symptoms. *J Adol Health* 2005; 36: 517-522.
- Ghodsi H, Kazemnezhad L. Prevalence and correlates of cigarette smoking among male student of Guilan University of Medical Science. *J Holist Nurs Midw* 2012; 22: 38-43. (Persian)
- Mino Y, Shigemi J, Otsu T, et al. Smoking and Mental Health: Cross-Sectional and Cohort Studies in an Occupational Setting in Japan. *Prevent Med* 2001; 32: 371-375.
- Laaksonen M, Rahkonen O, Martikainen P, et al. Smoking and SF-36 health functions. *Prev Med* 2006; 42: 206-209.
- Effati M, Kafimasole M, Delazar R. The study of mental health and its relationship with qualify of in substance dependents. *J Res Addict* 2011; 6: 55-64. (Persian)
- Divsalar K, Nejadnaderi S, Nakhaee N, et al. Religious attitude associated with general health and smoking in iranian students. *J Addict Health* 2010; 2: 1-8. (Persian)
- Ghafari M. Comparing control locus, emotionality and self-caring in professional and non-professional athletes. [dissertation]. Mohaghegh Ardebili Univ., 2005. (Persian)
- Jarvik M, Schneider E. Nicotine. In JD. Lang rod, Substance abuse. 2nd ed. Williams & Wilkens; 1992; p. 334-356.
- Comeau N, Stewart SH, Loba P. The relations of trait anxiety, anxiety sensitivity, and sensation seeking to adolescent are motivation for alcohol, cigarette, and marijuana use. *Addict Behav* 2001; 26: 803-825.
- Qahvechi F, Mohammadkhani S. The Correlation between Metacognition Beliefs, Coping Strategies, and Negative Emotion with Students Smoking. *J ZUMS* 2012; 20: 93-102. (Persian)
- Spada MM, Zandvoort M, Wells A. Metacognition in problem drinkers. *Cong Ther Res* 2007; 31: 709-716.
- Shams J, Azizi A, Mirzaei A. Correlation between Distress Tolerance and Emotional Regulation with Students Smoking Dependence. *Hakim Res J* 2010; 13: 11-18. (Persian)
- Khanjani Z, Fakhraee N, Badri R. A gender-based study of sensation seeking in addictive and normal subject. *J Behav Scien Res* 2011; 33: 1140-1147. (Persian)
- Hampson SE, Andrews JA, Barkley M. Childhood predictors of adolescent marijuana use: Early sensation-seeking, deviant peer affiliation, and social images. *Add Behav* 2008; 33: 1140-1147.
- Roth M, Peterman H. Beschreibung des Zusammenhangs zwischen adoleszenten Drogenkonsum und Sensation Seeking. The relationship between adolescent drug abuse and sensation seeking. Hammelstein; 2003: p. 189-192.

18. Petry NM. Substance abuse, pathological gambling, and impulsiveness. *Drug Alcohol Depend* 2001; 63: 29-38.
19. Patkar AA, Murray HW, Mannelli P, et al. Pre-treatment measures of impulsivity, aggression, and sensation seeking are associated with treatment outcome for African-American cocaine dependent patients. *J Addict Dis* 2004; 23: 109-122.
20. Salehi B, Ebrahimi A, Moradi S. Assessment of relation between personality components and coping strategies with cigarette smoking in engineering student. *J Fund Ment Health* 2013; 2: 466-475. (Persian)
21. Samoei R, Tayebani T, Sohrabi A, et al. Investigating the factors stimulating and inhibiting drug abuse according to educators, officials, teenagers and young adults in the city of Isfahan. *J Educ Psychol Res* 2015; 1: 154-160. (Persian)
22. Kiamarsi A, Abolghasemi A. The relationship between self-efficacy, emotionality, and coping strategies with stress, drug abuse talent in students. *Drug Abuse Addiction Study* 2011; 5: 1-7. (Persian)
23. Mohammadi M. Investigation of personality traits (introversion-extraversion and emotionality) in Nicotine addiction. [dissertation]. Well-being Science And Rehabilitation Univ., 2006. (Persian)
24. Cooper ML, Frone MR, Russel M, et al. Drinking to regulate positive and negative emotions: a motivational model use. *J Perso Soci Psychol* 1995; 69: 990-1005.
25. Chohen L, Manion L, Marrison K. *Res Metho in Educ*. 7th ed. London: Routledge; 2011: p. 89.
26. Poorvafae P. Investigation of the relationship between music forms and utterance of male musicians in Tehran. [dissertation]. Ahvaz: Azad Univ., 1997. (Persian)
27. Goldstein L, Lazarus RS, Folkman S. *Stress, appraisal and coping*. New York: Springer; 1984: p. 10.
28. Dejcarn M. The Folkman&Lazarus coping style questionnaire. [dissertation]. Qom: Azad Univ., 1994. (Persian)
29. Kassel JD, Wardel M, Roberts JE. Adult attachment security and college student substance use. *Addict Behav* 2007; 32: 1164-1175.
30. Thoits PA. Social support as coping assistance. *J Couns Clin Psychol* 1986; 54: 416-423.
31. Besharat M, Ghafouri B, Rostami R. A Comparative study of attachment styles in persons with or without substance use disorders. *Pejouhesh* 2007; 31: 265-271. (Persian)
32. Abolghasemi A, Allah Gholi Loo K, Narimani M, et al. Emotion regulation strategies in drug users with high and low reaction. *J Gilan Med Scie Univer* 2011; 20: 15-22. (Persian)
33. Wells A. *Metacognition therapy for Anxiety and Depression*. Guilford press 2009.
34. Saed O, Yaqoubi H, Roushan R, et al. A Comparision of diseficient metacognition believes among Substance Abuse and Normal Individuals. *J Res Addict* 2010; 5: 75-90. (Persian)
35. McKee SA, Hinson RE, Wall AM, et al. Alcohol outcome expectancies and coping styles as predictors of alcohol use in young adults. *Addict Behav* 1998; 23: 17-22.
36. Ghasemi N, Rabiei M, Haqayeq A, et al. The Comparison of the Sensation Seeking Level, Coping Strategies and Vulnerability to Stress among MMT Treated Addicts and Normal Group. *Rese on Addict* 2011; 5: 1-7. (Persian)
37. Zuckerman M, Ball S, Black J. Influences of sensation seeking, gender, risk appraisal, and situational motivation on smoking. *Add Behav* 1990; 15: 209-220.
38. Kopstein AN, Crum RM, Celentano DD, et al. Sensation seeking needs among 8th and 11th graders: Characteristics associated with cigarette and marijuana use. *Drug Alcohol Depend* 2001; 62: 195-203.

39. Martin CA, Kelly TH, Rayens MK, et al. Sensation seeking, puberty, and nicotine, alcohol and marijuana use in adolescence. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry* 2002; 41: 1495-1502.
40. Nancy C, Sherry HS, Pamela L. The relations of trait anxiety, anxiety sensitivity, and sensation seeking to adolescents' motivations for alcohol, cigarette, and marijuana use. *Addict Behav* 2009; 26: 803-825.
41. Simons JS, Gaher RM. The Distress Tolerance Scale Development and Validation of a Self-Report Measure. *Moti Emoti* 2005; 29: 83-102.
42. Arji A, Bakhshipour Roudsari A, Mahmoud Aliloo M, et al. comparing personality traits in hiv positive addicted patients and normal group. *J Psychol Uni Tabriz* 2009; 3: 1-15. (Persian)
43. Mehrabi HA, Kajbaf MB, Mojahed A. Prediction of high risk behaviors on the basis of sensation seeking and demographic factors in Isfahan University students. *Psychol Stud* 2010; 6: 1-17. (Persian)
44. Ahmadi Tahour Soltani M, Najafi M. A comparison of deficient metacognition beliefs among Addict, smoker and healthy individual. *J Clini Psychol* 2011; 3; 25-36. (Persian)
45. Samimi R, Valizadeh A. Relationship between smoking and general health in students of Iran University of Medical Sciences, 2006. *J Hormozgan Uni Med Sci* 2008; 11: 303-308. (Persian)
46. Suh JJ, Ruffins S, Robins CE, et al. self-medication Hypothesis: connecting affective experience and drug choice. *Psychoana Psychol* 2008; 25: 518-532.
47. Alimoradi A, Hoshyar S, Modares GM. Brain, behavior, and mental health in substance dependent individual in comparison to healthy controls. *J Funda Ment Health* 2012; 13: 304-313. (Persian)
48. Marlatt GA, Donovan. *Relapse prevention: maintenance strategies in the treatment of addictive behaviors*. New York: Guilford Press; 2005: p. 38-41.

Original Article

Predict group membership of smokers and nonsmokers students Based on coping styles, mental health and Sensation

S. Rajabi^{1}, SB. Dashtinejad²*

¹ Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Persian Gulf University, Bushehr, Iran

(Received 10 Jun, 2015 Accepted 25 Feb, 2015)

Abstract

Background: The main purpose of this research is to survey relation between mental health, sensation seeking and coping style with cigarette smoking.

Material and Methods: Sample of this study were 312 boy students, who selected by simple randomly among total boys of Mohagheh Ardabili university in 2013-14. This study is a correlation study. Data were collected with using the demographic characteristics Questionnaire, mental health of Goldberg, sensation-seeking of Arnet and Lazarus's & Folkman coping style Questionnaires.

Results: The result showed that %37.8(n=118) of samples were cigarette smoker and %62.2 (n=194) were non cigarette smokers. The results of discriminant analysis showed that among variables, seeking social support, avoid, the high sensation seeking, coping confrontation, somatization symptoms, responsibility and depression can predict to join the group of male students smokers and nonsmokers. Seeking social support was the best predictor to be in group of cigarette smoker and non-smoker boy student.

Conclusion: This study showed the sensation seeking, coping styles and mental health are effective in approach to cigarette smoking.

Key words: Mental health, Sensation seeking, Coping styles, Cigarette smoker

*Address for correspondence: Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Persian Gulf University, Bushehr, IRAN. Email: soranrajabi@gmail.com